

6.27. BOTULINUM TOXIN A ĐIỀU TRỊ LÉ LIỆT

1. Triệu chứng lâm sàng

1.1. Cơ năng

- Chủ quan: nhìn 2 hình
- Khách quan: lé mắt

1.2. Thực thể

- Hạn chế vận nhãn ngoài hoặc trong

2. Nguyên nhân

- Liệt thần kinh III
- Liệt thần kinh VI

3. Chẩn đoán phân biệt

- Hạn chế vận nhãn do nhược cơ
- Hạn chế vận nhãn do bệnh nhãn giáp giai đoạn xơ hoá

4. Cận lâm sàng

- Chụp MRI sọ não – hốc mắt để loại trừ các nguyên nhân gây liệt thần kinh như tụ máu não sau chấn thương, dò ĐM cảnh – xoang hang, nhồi máu não cấp.

5. Chỉ định điều trị ngoại trú

- Bệnh nhân điều trị ngoại trú

6. Điều trị

6.1. Chỉ định

- Liệt thần kinh III cấp không có hoặc có rất ít yếu tố lé đứng
- Liệt thần kinh VI cấp, liệt VI sau chấn thương hoặc do khối u chèn ép: có thể tiêm sớm trong vòng 1 tháng
- Liệt thần kinh VI do bệnh lý vi mạch máu có chỉ định tiêm sau 1 tháng, sau khi đã theo dõi và tình trạng không cải thiện
- BN chấp nhận được tiêm thuốc sau khi thông báo đầy đủ và ký tên vào tờ đồng thuận.

6.2. Chống chỉ định

- Nhược cơ
- Nhiễm trùng da tại vị trí tiêm
- Phụ nữ có thai và cho con bú
- BN chậm phát triển, không hợp tác

6.3. Kỹ thuật tiêm

- Tên thuốc: Botulinum toxin A, hai chế phẩm thường dung bao gồm Botox và Dysport, trong đó 1 đơn vị Botox tương đương 3 – 5 đơn vị Dysport.
 - + Liều tiêm: 2,5 – 5 đơn vị Botox (7,5 – 25 đơn vị Dysport)

- + Nguyên tắc tiêm: tiêm vào cơ đối vận của cơ liệt cùng mắt
- Khuyến cáo: tiêm Botulinum toxin A điều trị lác liệť nên được thực hiện 1 – 2 lần, liều khởi đầu trong vòng 6 – 12 tuần sau khi khởi phát, lần 2 tiêm nhắc lại sau 4 tháng nếu triệu chứng chưa cải thiện.

7. Theo dõi

- Bệnh nhân được tái khám 1 tuần sau tiêm, theo dõi độ song thị, độ lác.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Andre Borges Silva. Botulinum toxin use in Strabismus. American Academy of Ophthalmology 2022.
2. Roger A. Dailey, MD; C. Blake Perry, MD. Botulinum toxin in Ophthalmic Practice. AAO, May 01, 2017.
3. Nguyễn Thanh Nam.TS.BS, Đoàn Kim Thành.TS.BS. Ứng dụng Botulinum Toxin tuýp A trong thực hành nhãn khoa. Nhà xuất bản y học 2023.

